

Skýringar

1. Starfsemi

Hlutverk Stapa lífeyrissjóðs er að tryggja sjóðfélögum, eftirlifandi mökum þeirra og börnum lífeyri samkvæmt ákvæðum í samþykktum sjóðsins. Sjóðurinn er lífeyrissjóður fyrir launafólk sem á aðild að almennum stéttarfélögum á Norður- og Austurlandi og nær starfsvæði sjóðsins frá Hrútafirði í vestri að Hornafirði í austri.

Sjóðurinn starfar samkvæmt samþykktum sem staðfestar eru af fjármálaráðuneytinu í samræmi við lög nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða.

2. Grundvöllur reikningsskilanna

Ársreikningurinn er gerður í samræmi við lög um ársreikninga og lög um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða og reglur um ársreikninga lífeyrissjóða. Í undantekningar tilfellum er vikið frá framsetningarformi samkvæmt viðauka 1 í reglunum, þegar fjárhæðir undirliða teljast óverulegar og eru þær þá feldar inn í aðra undirliði. Ársreikningurinn er gerður í íslenskum krónum.

Eftirfarandi er samantekt á helstu reikningsskilaaðferðum sjóðsins.

Gjaldmiðlar og síðstöð

Eignir og skuldir sem bundnar eru síðstöðu eða gengi erlendra gjaldmiðla eru færðar upp miðað við verðlag eða gengi í árslok. Viðskipti í erlendum gjaldmiðlum eru færð á gildandi gengi þess dags sem viðskiptin fara fram. Peningalegar eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum eru færðar miðað við gengi í árslok. Gengi Seðlabanka Íslands greinist þannig:

	Meðalgengi ársins 2022	Meðalgengi ársins 2021	Árslokagengi 31.12.2022	Árslokagengi 31.12.2021
Evra (EUR).....	142,33	150,19	151,50	147,60
Bandaríkjadalur (USD).....	135,46	127,05	142,04	130,38
Sterlingspond (GBP).....	166,90	174,71	170,81	175,73
Sænsk króna (SEK).....	13,39	14,80	13,62	14,39
Norsk króna (NOK).....	14,09	14,78	14,41	14,77
Dönsk króna (DKK).....	19,13	20,20	20,37	19,85

Fjárhæðir

Fjárhæðir í reikningunum eru síndar í þúsundum króna.

Áhættustjórnun

Lífeyrissjóðurinn hefur sett sér áhættustefnu, þar sem áhætta er skilgreind og helstu áhættupáttum í starfsemi sjóðsins er lýst og hvernig stýringu á þeim er háttáð. Sjóðurinn hefur ekki gert afleiðusamninga í þeim tilgangi að verja áhættu í starfsemi hans, hvorki fjárhagslega áhættu eða lýðfræðilega.

Áhættureikningsskilum eru ekki beitt og afleiðuviðskipti ekki stunduð, önnur en þau sem greinir frá hér að ofan. Engir framvirkir gjaldeyrisskiptasamningar, valréttir né aðrir afleiðusamningar eru gerðir.

Gangvirðismat

Þessi skýring veitir upplýsingar um hvernig sjóðurinn ákvarðar gangvirði hinna ýmsu fjáreigna sinna.

Matsaðferðunum er skipt í þrjú stig sem endurspeglar mikilvægi þeirra forsendna sem lagðar eru til grundvallar við ákvörðun gangvirðis fjármálagerninga. Stigin eru eftirfarandi:

Stig 1: gangvirðismatið byggir á uppgefnu verði á virkum markaði.

Stig 2: gangvirðismatið byggir ekki á uppgefnu verði á virkum markaði (stig 1) heldur á upplýsingum sem eru sannreynanlegar fyrir eignina, annað hvort beint (t.d. nýlegt viðskiptaverð) eða óbeint (t.d. afleiddar af verðum fjármálagerninga með sambærilegan liftíma á virkum markaði), eða öðrum mikilvægum markaðsupplýsingum s.s. gengi frá rekstraraðila sjóðs, innra virði félags eða verðmati viðurkennnds matsaðila.

Stig 3: gangvirðismatið byggir á kostnaðarverði eða lægra verði hafi sjóðurinn upplýsingar sem benda til þess eða á afskrifuðu kostnaðarvirði þar sem tekið er tillit til kaupavöxtunarkröfu, áfallinna vaxta, verðbóta og gengisbreytinga gjaldmiðla eftir því sem við á.

Skýringar

2. Grundvöllur reikningsskilanna (framhald)

Skráning iðgjalda

Iðgjöld eru tekjufærð eftir skilagreinum sem berast sjóðnum. Iðgjöld eru flokkuð eftir því hvort þau eru greidd af sjóðfélögum sjálfum eða eru mótfraumlag launagreiðanda. Jafnframt eru ógreidd iðgjöld áætluð í lok árs og er áætlunin byggð á skilum iðgjalda á undanförnum árum. Ógreidd iðgjöld í lok árs eru eignfærð í efnahagsreikningi sem kröfur á launagreiðendur.

Framlag ríkisins til jöfnunar á örorkubyrði er greitt til jöfnunar á örorkubyrði á milli lífeyrissjóða og færst sem sérstök aukaframlög meðal iðgjalda.

Lífeyrir

Undir lífeyri falla greiðslur sjóðsins til sjóðfélaga og skiptast þær í eftirlaun, makalífeyri, örorkulífeyri og barnalífeyri en á móti eru þar greiðslur frá Umsjónarnefnd eftirlauna. Annar kostnaður sem færður er með lífeyriskostnaði er framlag í Vírk starfsendurhæfingarsjóð og beinn kostnaður sem fellur til vegna örorkulífeyrisúrskurða.

Fjárfestingar

Fjárfestingar sjóðsins skiptast í eignarhluta í félögum og sjóðum, skuldabréf, bundnar bankainnstæður, afleiður og aðrar fjárfestingar. Skilgreiningar á framangreindri flokknu ásamt matsaðferðum sem beitt er við hvern lið fjárfestinga eru eftirfarandi:

Eignarhlutir í félögum og sjóðum eru framseljanleg verðbréf svo sem hlutabréf, hlutdeildarskírteini og önnur slík verðbréf og eru þau metin á gangvirði. Gangvirðismatið er þrepaskipt sbr. upplýsingar hér að framan.

Skuldabréf eru framseljanleg skuldabréf og önnur skuldabréf sem gefin eru út af lánastofnum, opinberum aðilum eða öðrum félögum. Hér er átt við bréf sem t.d. eru bundin við vístölu eða gengi gjaldmiðla hvort sem vextir eru fastir eða hafa tiltekna vaxtaviðmiðun. Skuldabréf eru færð á gangvirði í árslok nema ef um er að ræða skuldabréf sem haldið er til gjalddaga og útlán til sjóðfélaga, slík skuldabréf eru færð á upphaflegri kaupkröfu í efnahagsreikningi. Sjóðurinn hefur ekki flokkað nein skuldabréf með þeim hætti að þeim skuli haldið til gjalddaga. Gangvirðismat er þrepaskipt sbr. upplýsingar hér að framan.

Bundnar bankainnstæður eru innlán í bönkum og sparisjóðum sem bundin eru til lengri tíma en 3 mánaða.

Varanlegir rekstrarfjármunir

Varanlegir rekstrarfjármunir eru færðir á afskrifuðu kostnaðarverði.

Afskriftir eru reiknaðar sem fastur árlegur hundraðhluti af kostnaðarverði miðað við eignarhaldstíma að teknu tilliti til væntanlegs hrakvirðis.

3. Sérstök aukaframlög

	2022	2021
Framlag ríkisins til jöfnunar á örorkubyrði.....	<u>593.167</u>	<u>526.553</u>

4. Heildarfjárhæð lífeyris

Eftirlaunagreiðslur úr tryggingadeild.....	6.656.989	5.703.823
Örorkulífeyrir.....	2.076.157	1.880.409
Makalífeyrir.....	301.561	281.003
Barnalífeyrir.....	53.647	47.683
	<u>9.088.354</u>	<u>7.912.919</u>
Eftirlaunagreiðslur úr séreignardeild.....	241.241	281.774
Örorkulífeyrir.....	2.575	3.077
Eftirlaunagreiðslur úr tilgreindri séreignardeild.....	21.151	6.994
	<u>9.353.321</u>	<u>8.204.765</u>

Skýringar

5. Beinn kostnaður vegna örorkulífeyris

	2022	2021
Úrskurðarkostnaður tryggingalækna, vottorð ofl.....	5.075	4.939

6. Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum

Arðgreiðslur	1.966.850	786.682
Hagnaður af sölu eignarhluta	6.757.346	16.308.573
Breytingar á gangvirði	<u>(21.322.394)</u>	30.380.265
	<u>(12.598.198)</u>	47.475.521

Áhrif gjaldmiðla færð meðal tekna af eignarhlutum í félögum og sjóðum	9.306.143	1.650.874
---	-----------	-----------

Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum sundurliðast þannig á deildir:

Tryggingadeild	(12.012.681)	46.342.390
Séreignardeild	(552.949)	1.092.018
Tilgreind séreignardeild	(32.569)	41.113

Afkoma 20 stærstu fjárfestinga greinist þannig: *)

Arion banki hf.	(1.128.597)	4.565.947
BlackRock Developed World Index Fund	(2.033.340)	4.226.224
BlackRock Global Funds - Fixed Income Global Opportunities Fund X2 USD	108.174	199.317
Eimskipafélag Íslands hf.	260.864	2.308.687
Festi hf.	(555.778)	1.041.363
Hagar hf.	391.533	528.475
Íslandsbanki hf.	(79.142)	491.512
Kvika banki hf.	(1.176.583)	1.068.104
Marel hf.	(3.542.511)	1.093.965
Nordea 1 - Alpha 15MA - BI EUR	(193.383)	436.558
Nordea 1 - Alpha 10MA "HBI" (USDHDG) Acc	178.711	392.881
Pimco Income "I"	46.206	138.013
Schroder International Selection Fund, Emerging Markets	(845.639)	(53.568)
Síldarvinnslan hf.	1.173.642	1.594.040
State Street World Index Equity Fund	(1.595.840)	2.966.501
Storebrand Global ESG Plus B4	(579.302)	686.113
Vanguard - Global Stock Index	(314.350)	578.391
Vontobel Fund - Global Equity	(870.195)	877.506
Warburg Pincus Private Equity XII	556.272	1.175.118
Warburg Pincus Global Growth	398.639	441.503
Afkoma 20 stærstu fjárfestinga alls	<u>(9.800.617)</u>	<u>24.756.651</u>

*) Afkoman er samanlagður söluhagnaður, arður og óinnleyst breyting á gangvirði

Skýringar

7. Hreinar tekjur af skuldabréfum

Tekjur flokkaðar eftir verðmatsaðferðum:	2022	2021
Skuldabréf á gangvirði - stig 1	(5.845.420)	4.465.571
Skuldabréf á gangvirði - stig 2	379.781	2.233.338
Skuldabréf á gangvirði - stig 3	2.664.446	1.525.327
	(2.801.192)	8.224.236
Áhrif gjaldmiðla færð meðal hreinna tekna af skuldabréfum	12	1.968
Hreinar tekjur af skuldabréfum sundurliðast þannig á deildir:		
Tryggingadeild	(2.633.789)	8.050.690
Séreignardeild	(161.848)	164.923
Tilgreind séreignardeild	(5.555)	8.623
2022	Gangvirðisstig	
Hreinar tekjur greinast þannig eftir skuldabréfaflokkum:	1 og 2	3
Skuldabréf með ríkisábyrgð	(5.769.194)	0
Skuldabréf sveitarfélaga	(563.125)	0
Skuldabréf lánastofnana	403.782	0
Skuldabréf fyrirtækja	462.900	1.769.597
Veðlán sjóðfélaga	0	894.849
	(5.465.638)	2.664.446
		(2.801.192)
2021	Gangvirðisstig	
Hreinar tekjur greinast þannig eftir skuldabréfaflokkum:	1 og 2	3
Skuldabréf með ríkisábyrgð	2.675.925	0
Skuldabréf sveitarfélaga	867.767	0
Skuldabréf lánastofnana	1.157.176	0
Skuldabréf fyrirtækja	1.998.040	1.020.855
Veðlán sjóðfélaga	0	504.472
	6.698.909	1.525.327
		8.224.236
Niðurfærsla í ársþyrjun	88.373	1.621.411
Breyting á almennri niðurfærslu skuldabréfa fyrirtækja.....	(23.525)	(1.530.437)
Breyting á almennri niðurfærslu veðlána sjóðfélaga.....	(17.335)	(2.601)
	47.514	88.373

Skýringar

8. Fjárfestingargjöld

		2022	2021
Vörslu- og umsýsluþóknun		53.856	67.109
Önnur fjárfestingargjöld		4.084	4.325
		<u>57.939</u>	<u>71.434</u>

Séreignarsjóðir

Bein fjárfestingagjöld	Tryggingadeild	Varfærna	Áraeðna	Varfærna	Samtals 2022	Samtals 2021
		safnið	safnið	tilgreinda safnið		
Vegna innlendra fjárfestingarsjóða.....	(4.563)			(168)	(4.730)	990
Vegna innlendra fagfjárfestasjóða	(3.498)	0	0	0	(3.498)	(24.464)
Vegna erlendra verðbréfasjóða.....	30.563	(134)	(502)	0	29.927	(18.267)
Vegna annarra erlenda sjóða um sameiginlega fjárfestingu..	(12.991)	0	0	0	(12.991)	66.039
Kaup- og söluþóknarir vegna verðbréfaviðskipta.....	24.332	319	550	88	25.289	39.348
Vörsluþóknarir.....	43.925	436	708	79	45.147	42.812
Önnur fjárfestingargjöld.....	4.084	0	0	0	4.084	4.325
Bein fjárfestingargjöld samtals.....	<u>81.853</u>	<u>622</u>	<u>755</u>	<u>(1)</u>	<u>83.229</u>	<u>110.782</u>

Áætluð og reiknuð fjárfestingargjöld

Vegna innlendra verðbréfasjóða	11.909	528	528	39	13.004	14.679
Vegna innlendra fjárfestingarsjóða.....	16.485	1.242	454	431	18.612	24.084
Vegna innlendra fagfjárfestasjóða	176.434				176.434	197.377
Vegna erlendra verðbréfasjóða.....	376.864	1.596	4.290	564	383.313	327.572
Vegna annarra erlenda sjóða um sameiginlega fjárfestingu..	1.122.044				1.122.044	792.807
Áætluð og reiknuð fjárfestingargjöld samtals.....	<u>1.703.735</u>	<u>3.366</u>	<u>5.272</u>	<u>1.034</u>	<u>1.713.407</u>	<u>1.356.519</u>

Fjárfestingagjöld samtals

Vegna innlendra verðbréfasjóða	11.909	528	528	39	13.004	14.679
Vegna innlendra fjárfestingarsjóða.....	11.922	1.242	454	264	13.882	25.074
Vegna innlendra fagfjárfestasjóða	172.936	0	0	0	172.936	172.913
Vegna erlendra verðbréfasjóða.....	407.427	1.463	3.788	564	413.241	309.305
Vegna annarra erlenda sjóða um sameiginlega fjárfestingu..	1.109.053	0	0	0	1.109.053	858.846
Kaup- og söluþóknarir vegna verðbréfaviðskipta.....	24.332	319	550	88	25.289	39.348
Vörsluþóknarir.....	43.925	436	708	79	45.147	42.812
Önnur fjárfestingargjöld.....	4.084	0	0	0	4.084	4.325
Fjárfestingargjöld samtals.....	<u>1.785.588</u>	<u>3.988</u>	<u>6.027</u>	<u>1.033</u>	<u>1.796.636</u>	<u>1.467.301</u>

Heildareign í sjóðum að meðaltali á árinu

Vegna innlendra verðbréfasjóða	554.506	22.872	22.872	14.456	614.706	341.738
Vegna innlendra fjárfestingarsjóða.....	1.544.629	114.874	30.002	90.616	1.780.121	5.919.842
Vegna innlendra fagfjárfestasjóða	11.826.239				11.826.239	11.445.147
Vegna erlendra verðbréfasjóða.....	76.020.617	372.949	929.499	126.721	77.449.786	55.763.034
Vegna annarra erlenda sjóða um sameiginlega fjárfestingu..	43.762.523				43.762.523	16.479.113

Hlutfall fjárfestingargjalda alls af meðaleign (%)

Vegna innlendra verðbréfasjóða	2,15%	2,31%	2,31%	0,27%	2,12%	1,97%
Vegna innlendra fjárfestingarsjóða.....	0,77%	1,08%	1,51%	0,29%	0,78%	1,12%
Vegna innlendra fagfjárfestasjóða	1,46%	0,00%	0,00%	0,00%	1,46%	1,25%
Vegna erlendra verðbréfasjóða.....	0,54%	0,39%	0,41%	0,44%	0,53%	0,40%
Vegna annarra erlenda sjóða um sameiginlega fjárfestingu..	2,53%	0,00%	0,00%	0,00%	2,53%	2,49%
Samtals af heildareignum.....	0,52%	0,18%	0,12%	0,19%	0,55%	0,45%

Skýringar

9. Rekstrarkostnaður

9.1 Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður:

	2022	2021
Laun og launatengd gjöld.....	336.925	314.037
Tryggingastærðfræðingur	3.582	4.190
Endurskoðun	5.625	5.789
Innri endurskoðun.....	5.455	6.037
Lögfræðikostnaður.....	13.623	6.446
Fjármálaeftirlit.....	17.705	17.893
Tölvukostnaður.....	93.412	87.408
Annar kostnaður.....	71.203	62.770
	547.530	504.570

Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður sundurliðast þannig á deildir:

Tryggingadeild.....	506.363	465.009
Séreignardeild.....	38.730	37.688
Tilgreind séreignardeild.....	2.436	1.874

9.2 Laun og launatengd gjöld:

Laun starfsfólks.....	255.719	238.072
Laun stjórnar og endurskoðunarnefndar.....	19.358	17.455
Launatengd gjöld	61.848	58.510
	336.925	314.037

Stöðugildi að meðaltali.....	20,3	20,0
------------------------------	------	------

9.3 Laun stjórnarmanna, lykilstjórnenda og endurskoðunarnefndar:

Laun stjórnenda:		
Framkvæmdastjóri.....	25.172	22.787
Skrifstofustjóri og staðgengill framkvæmdastjóra.....	14.689	14.158
Áhættustjóri.....	14.096	13.832
Forstöðumaður eignastýringar.....	22.919	20.880
Forstöðumaður réttindasviðs.....	19.614	18.466
	96.490	90.123

Laun stjórnar:

Erla Jónsdóttir, formaður.....	3.014	2.613
Dagmar Ýr Stefánsdóttir.....	811	0
Guðný Hrund Karlssdóttir.....	865	0
Heimir Þorleifur Kristinsson, varamaður.....	68	0
Jónína Hermannsdóttir, fyrrverandi stjórnarmaður.....	302	1.552
Kristín Halldórsdóttir, fyrrverandi stjórnarmaður.....	860	1.552
Oddný María Gunnarsdóttir.....	1.672	1.552
Sigríður Dóra Sverrisdóttir, varamaður.....	693	63
Sverrir Mar Albertsson.....	1.672	1.502
Tryggi Jóhannsson, varaformaður.....	3.026	2.820
Unnar Már Pétursson.....	1.726	1.552
Valdimar Halldórsson.....	1.726	1.552
	16.436	14.761

Laun endurskoðunarnefndar:

Halla Bergþóra Halldórsdóttir, fyrrverandi formaður.....	975	1091
Ragna Hrund Hjartardóttir, formaður.....	203	0
Sverrir Mar Albertsson.....	589	546
Unnar Már Pétursson.....	589	546
	2.356	2.182

Laun nefndar um laun stjórnar:

Borghildur Freyja Rúnarsdóttir, formaður.....	189	0
Erla Jónsdóttir.....	0	114
Guðmundur Finnbogason.....	0	114
Hjörðis Þóra Sigurbórsdóttir.....	126	171
Jens Garðar Helgason.....	126	114
Tryggi Jóhannsson.....	126	0
	567	513

Skýringar

9. Rekstrarkostnaður (framhald)

9.4 Þóknanir til ytri endurskoðenda sjóðsins:	2022	2021
Þóknun fyrir endurskoðun.....	5.174	5.339
Önnur þjónusta.....	451	451
	5.625	5.789

9.5 Þóknanir til innri endurskoðenda sjóðsins:

Þóknun fyrir innri endurskoðun.....	5.455	6.037
	5.455	6.037

9.6 Þóknanir til tryggingastærðfræðings sjóðsins:

Þóknun fyrir útreikninga á tryggingafræðilegri stöðu.....	3.214	2.498
Önnur þjónusta.....	368	1.692
	3.582	4.190

10. Eignarhlutir í félögum og sjóðum

Eignarhlutar í innlendum hlutafélögum	63.651.145	69.216.249
Hlutdeildarskirteini í innlendum sjóðum	6.611.723	7.399.790
Hlutdeildarskirteini í erlendum sjóðum	129.065.765	131.681.300
	199.328.632	208.297.340

Eignarhlutir í félögum og sjóðum sundurliðast þannig á deildir:

Tryggingadeild.....	194.756.930	203.504.540
Séreignardeild.....	4.253.900	4.528.771
Tilgreind séreignardeild.....	317.803	264.028

Eignarhlutar í innlendum félögum greinast þannig:

Skráð félög:	Hlutdeild	31.12.2022		31.12.2021	
		Kostnaðarverð	Gangverð	Kostnaðarverð	Gangverð
Arion banki hf.....	3,0%	4.492.986	6.829.758	4.298.408	8.580.829
ARIONs SDB.....	0,3%	320.033	570.160	320.033	736.498
Brim hf	0,0%	13.795	35.670	13.795	30.743
Eik fasteignafélag hf.....	3,9%	1.063.069	1.583.075	1.063.069	1.650.155
Eimskipafélag Íslands hf.....	4,0%	1.846.064	3.673.798	2.025.122	3.920.977
Festi hf.....	4,6%	1.766.215	2.587.537	1.842.742	3.358.911
Hagar hf.....	4,2%	2.168.739	3.442.633	2.411.744	3.590.274
Icelandair Group hf.....	0,4%	144.986	212.761	160.517	287.409
Iceland Seafood International hf.....	5,9%	1.832.578	961.067	1.832.578	2.351.039
Íslandsbanki hf	2,4%	5.479.941	5.765.075	2.110.088	2.598.726
Kaldalón hf.	6,5%	1.179.358	1.062.000	0	0
Kvika banki hf.....	3,1%	3.141.414	2.870.462	3.050.326	4.048.862
Marel hf.....	1,2%	3.431.757	4.700.811	3.236.725	8.257.685
MAREL NA (Marel hf.).....	0,3%	1.629.005	1.089.934	1.347.957	1.520.669
NOVA hf.....	2,0%	388.037	326.528	0	0
Origo hf.....	7,2%	513.247	997.333	1.146.356	2.305.668
Reginn hf.....	4,5%	1.462.323	2.259.538	1.462.323	2.737.835
Reitir fasteignafélag hf.....	3,3%	2.015.315	2.227.463	2.015.315	2.115.468
Síldarvinnslan hf.....	2,9%	3.746.699	6.417.781	2.822.669	4.416.076
Síminn hf.....	3,9%	911.265	1.840.498	1.347.490	3.780.617
Sjóvá-Almennar tryggingar hf.....	3,6%	755.131	1.448.237	749.915	1.662.750
Skeljungur fjárfestingafélag hf.....	0%	0	0	37.764	63.915
Sýn hf.....	0,2%	25.603	24.978	267.471	288.886
Vátryggingafélag Íslands hf.....	4,3%	847.062	1.274.480	848.064	1.540.465
Ölgerðin Egill Skallagrímsson hf.....	0,4%	101.738	106.088	0	0
		39.276.359	52.307.666	34.410.469	59.844.455

Skýringar

10. Eignarhlutir í félögum og sjóðum (framhald)	Hlutdeild	31.12.2022		31.12.2021	
		Kostnaðarverð	Gangverð	Kostnaðarverð	Gangverð
Óskráð félög:					
Alda Credit Fund slhf.....	9,9%	150.000	214.350	150.000	205.350
Alda Credit Fund II slhf.....	13,6%	200.000	257.800	200.000	245.600
Alda Credit Fund III slhf.....	6,4%	250.000	277.000	250.000	265.500
Ásgarður hf.....	5,7%	6.250	10.313	6.250	10.313
Bakkastakkur slhf.....	14,8%	185.900	206.033	167.348	200.467
Blávarmi slhf.....	3,3%	607.350	729.051	607.350	583.618
Brunnur Vaxtarsjóður II.....	5,4%	154.789	154.789	34.157	34.157
Crowberry II slhf.....	5,5%	68.710	72.222	10.449	10.351
Eignarhaldsfélag lífeyrissjóða hf.....	0,0%	0	0	745	5.948
F1 eignarhaldsfélag slhf.....	7,6%	354.505	354.505	354.505	354.505
Frumtak 2 slhf.....	10,2%	526.355	1.529.125	508.995	1.103.501
Frumtak 3 slhf.....	6,4%	122.067	122.067	29.000	29.000
Geníš hf.....	3,8%	250.000	250.000	250.000	250.000
Horn III slhf.....	4,2%	351.250	469.126	424.167	378.908
Innviðir fjárfestingar slhf.....	14,6%	692.797	655.040	631.240	587.053
Íslensk verðbréf hf.....	5,0%	127.727	69.949	127.727	102.750
Jarðvarmi slhf.....	3,3%	657.237	1.003.841	657.237	880.293
Kjölfesta slhf.....	17,6%	296.509	319.345	296.509	324.543
Loðnuvinnslan hf.....	1,7%	11.911	196.564	11.911	177.747
MF1 slhf.....	18,8%	174.673	215.721	361.290	496.412
Norðurböð hf.....	15,0%	108.169	341.972	108.169	339.385
Reiknistofa lífeyrissjóða hf.....	12,9%	60.222	33.780	33.719	21.811
S38 slhf.....	16,8%	490.328	485.566	490.328	486.775
SÍA IV slhf.....	7,6%	696.000	717.948	168.000	168.000
SÍA II slhf.....	10,0%	40.000	70.652	40.000	89.053
SÍA III slhf.....	9,7%	800.902	1.321.427	800.902	1.033.665
Sparisjóður Austurlands hf.....	6,5%	44.038	62.784	44.038	61.074
TFII slhf.....	18,0%	445.106	754.918	445.106	734.870
T Plús hf.....	9,1%	2.000	13.180	2.000	12.880
Veðskuld II slhf.....	15,0%	316	30.598	316	30.598
VEX I slhf.....	7,4%	402.504	402.504	146.376	146.376
Önnur félög.....		3.181	1.312	4.805	1.292
		8.280.796	11.343.479	7.362.637	9.371.794
Eignarhlutar í innlendum félögum alls.....		47.557.155	63.651.145	41.773.107	69.216.249
Hlutabréfæign alls		47.557.155	63.651.145	41.773.107	69.216.249

Skýringar

10. Eignarhlutir í félögum og sjóðum (framhald)

Hlutdeildarskírteini greinast þannig:

Innlendir skuldabréfasjóðir greinast þannig:

AKTA VaxtaTækifærri	
IS Fyrirtækjalánasjóður.....	
ÍV Ríkisskuldbréfasjóður.....	
Kvika Iceland Fixed Income Fund.....	
Landsbréf-Fyrirtækjaskuldbréf.....	
Landsbréf Veðskuldbréfasjóður.....	
MF 2 Skuldabréfasjóður.....	
Stefnir-skuldbréfaval	
Veðskuldbréfasjóður ÍV.....	
Veðskuldbréfasjóður ÍV - VIV II.....	
Virðing veðskuldbréfasjóður.....	
Hlutdeildarskírteini í innlendum skuldabréfasjóðum alls.....	

Hlutdeild	31.12.2022		31.12.2021	
	Kostnaðarverð	Gangverð	Kostnaðarverð	Gangverð
0,6%	35.500	35.115	3.159	37.233
9,6%	435.504	448.569	0	0
0,0%	0	0	18.777	22.280
6,9%	239.331	466.899	319.108	924.482
0,1%	13.500	13.481	5.031	5.031
14,3%	57.963	101.812	57.963	87.267
16,3%	723.755	838.586	470.694	480.958
0,1%	36.000	37.026	37.125	37.125
12,2%	100.000	177.540	100.000	165.420
20,0%	999.345	1.178.883	999.345	1.078.002
10,0%	97	60	97	60
	2.640.994	3.297.971	2.011.299	2.837.859

Innlendir hlutabréfasjóðir greinast þannig:

Akta Stokkur.....	
Arev NII slhf.....	
Auður I fagfjárfestasjóður sif.....	
Brú II Venture Capital Fund.....	
Frumtak slhf.....	
IS Úrvalsvísitölusjóður.....	
ÍV Alþjóðlegur hlutabréfasjóður.....	
ÍV Erlent hlutabréfasafn.....	
ÍV Hlutabréfávitölusjóður.....	
ÍV Stokkur.....	
Katla Fund.....	
Kvika - Innlend hlutabréf.....	
Stefnir IS 15.....	
Hlutdeildarskírteini í innlendum hlutabréfasjóðum alls.....	

Hlutdeild	31.12.2022		31.12.2021	
	Kostnaðarverð	Gangverð	Kostnaðarverð	Gangverð
5,3%	186.320	331.194	194.656	415.340
16,5%	101.680	0	101.680	2.034
6,3%	50.332	25.235	50.332	27.707
1,9%	327.108	0	327.108	0
3,7%	8.516	50.610	9.187	56.202
0,6%	12.118	15.231	15.139	15.139
12,6%	52.740	92.636	90.728	180.764
13,8%	471.554	454.943	452.483	590.134
3,0%	17.319	29.624	22.446	43.862
5,3%	53.776	101.072	66.656	148.347
4,1%	816.209	1.327.539	816.209	1.543.773
4,2%	260.855	415.900	264.764	515.462
1,6%	312.581	462.849	453.661	775.268
	2.671.108	3.306.835	2.865.048	4.314.031

Innlendir skammtímasjóðir greinast þannig:

IS Lausafjársafn.....	
ÍV Skammtímasjóður.....	
Landsbréf Veltubréf.....	
Hlutdeildarskírteini í innlendum skammtímasjóðum alls.....	

Hlutdeild	31.12.2022		31.12.2021	
	Kostnaðarverð	Gangverð	Kostnaðarverð	Gangverð
0,0%	552	574	552	553
0,1%	342	6.343	245.557	246.678
0,0%	0	0	668	669
	894	6.916	246.777	247.901

Hlutdeildarskírteini í innlendum sjóðum alls.....

Erlend hlutdeildarskírteini greinast þannig:

Fasteignasjóðir.....	
Framtakssjóðir.....	
Hlutabréfasjóðir.....	
Hrávorusjóðir.....	
Innviðasjóðir.....	
Marksjóðir.....	
Skammtímasjóðir.....	
Skuldbréfasjóðir.....	
Hlutdeildarskírteini í erlendum sjóðum alls.....	

	31.12.2022		31.12.2021	
	Kostnaðarverð	Gangverð	Kostnaðarverð	Gangverð
	5.746.361		4.316.679	
	34.673.455		36.598.530	
	56.837.463		57.583.190	
	1.330.545		1.627.827	
	3.952.480		1.995.583	
	12.105.511		17.646.328	
	34.318		32.117	
	14.385.632		11.881.047	
	129.065.765		131.681.300	

Skýringar

10. Eignarhlutir í félögum og sjóðum (framhald)

	Hlutdeild	31.12.2022		31.12.2021	
		Kostnaðarverð	Gangverð	Kostnaðarverð	Gangverð
Hlutdeildarsírteini í óskráðum erlendum sjóðum með eignarhlut stærri en 2%:					
Advent International GPE IX.....	2,7%	1.302.960	2.142.654	798.687	2.382.630
Adveq Technology VI.....	3,2%	349.362	1.337.905	2.779	274
AlpiInvest Co-Investment Fund VII.....	2,2%	941.279	1.746.322	1.026.604	1.686.940
AlpiInvest Secondary Fund VII.....	2,4%	474.894	648.955	271.819	311.149
Alþjóða fasteignasjóðurinn.....	8,8%	22.850	12.745	26.216	14.543
BlackRock Private Opportunities Fund IV.....	4,8%	1.358.280	1.789.860	1.142.367	1.736.274
Partners Group Emerging Markets 2007, L.P.....	3,0%	124.461	128.899	145.949	179.461
Vesey Street Fund III.....	6,2%	13.396	18.031	13.396	17.676
Hlutdeildarsírteini í óskráðum erlendum sjóðum með eignarhlut stærri en 2% alls.....		4.587.483	7.825.370	3.427.817	6.328.946

	Hlutdeild	31.12.2022		31.12.2021	
		Kostnaðarverð	Gangverð	Kostnaðarverð	Gangverð
Hlutdeildarsírteini í erlendum sjóðum, 20 stærstu:					
Advent International GPE IX.....	2,7%	1.302.960	2.142.654	798.687	2.382.630
Alpinvest Co-Investment Fund 7.....	2,2%	941.279	1.746.322	1.026.604	1.686.940
BlackRock Developed World Index Fund.....	0,9%	8.885.374	17.055.226	8.885.374	19.088.567
BlackRock Global Funds - Fixed Income Global Opportunities Fund X2 USD.....	0,5%	5.175.017	5.407.984	4.459.883	4.584.637
BlackRock Private Opportunities Fund IV.....	4,8%	1.358.280	1.789.860	1.142.367	1.736.274
Carlyle Partners VII.....	0,1%	1.882.552	2.385.731	1.844.478	2.534.892
Crown Asia-Pacific Private Equity IV.....	1,3%	1.099.021	1.911.323	970.338	1.592.836
Fidelity Emerging Markets.....	0,3%	1.513.509	1.427.623	1.513.509	1.967.983
iShares Core MSCI World UCITS ETF.....	0,4%	2.769.706	2.835.910	0	0
KKR Americas Fund XII.....	0,8%	960.586	1.751.277	955.603	1.975.501
Nordea 1 - Alpha 10MA "HBI" (USDHDG) Acc.....	0,4%	2.222.847	2.736.097	2.759.236	3.251.436
Nordea 1 - Alpha 15MA - BI EUR.....	0,7%	3.967.969	4.554.646	3.967.969	4.748.028
Pantheon Global Secondary Fund VI.....	1,5%	946.526	1.763.938	934.210	1.823.988
Pimco Dynamic Multi Asset Fund "I" (EUR).....	0,2%	1.768.422	1.606.845	1.768.422	1.823.988
Schroder International Selection Fund Emerging Markets.....	0,8%	3.809.898	4.565.591	3.628.462	5.411.231
State Street World Index Equity Fund.....	2,0%	6.528.835	12.841.298	6.347.398	14.453.160
Storebrand Global Indeks B4.....	2,9%	6.006.458	6.642.946	3.965.437	4.764.365
Vanguard - Global Stock Index.....	0,1%	1.785.654	2.621.758	1.776.523	2.904.509
Vontobel Fund - Global Equity I.....	1,2%	3.852.449	5.282.983	3.852.449	6.157.269
Warburg Pincus Global Growth.....	0,1%	1.674.822	2.487.985	1.621.424	2.035.948
Warburg Pincus Equity XII.....	0,1%	1.029.618	522.158	1.206.147	706.443
20 stærstu hlutdeildarsírteini í erlendum sjóðum alls.....		59.481.781	84.080.156	53.424.520	85.630.625

Eignarhlutir í félögum og sjóðum flokkaðir eftir matsaðferðum:		31.12.2022	31.12.2021
Eignarhlutir og sjóðir á gangvirði - stig 1		139.424.034	151.162.146
Eignarhlutir og sjóðir á gangvirði - stig 2		59.427.495	54.171.291
Eignarhlutir og sjóðir á gangvirði - stig 3		477.103	2.963.902
		199.328.632	208.297.340

Skýringar

11. Skuldabréf

Skuldabréf með ríkisábyrgð:

	2022	2021
Húsbréf.....	12.949	14.999
Íbúðabréf.....	28.770.630	36.212.966
Ríkisbréf.....	19.257.847	25.130.600
Önnur skuldabréf með ríkisábyrgð	156.086	178.773
	<u>48.197.513</u>	<u>61.537.338</u>

Skuldabréf sveitarfélaga	15.216.881	13.087.202
Skuldabréf lánastofnana	19.546.920	21.223.010
Skuldabréf fyrirtækja	48.101.975	37.659.757
Veðlán sjóðfélaga.....	8.511.242	8.360.252
Niðurfærsla skuldabréfa.....	(47.514)	(88.373)
Skuldabréf alls	<u>139.527.017</u>	<u>141.779.186</u>

Skuldabréf flokkuð eftir matsaðferðum:

Skuldabréf á gangvirði - stig 1.....	77.169.001	89.829.874
Skuldabréf á gangvirði - stig 2.....	38.732.097	30.164.289
Skuldabréf á gangvirði - stig 3.....	23.625.919	21.785.023
	<u>139.527.017</u>	<u>141.779.186</u>

Skuldabréfæign sundurliðast þannig á deildir:

Tryggingadeild.....	136.376.756	138.199.842
Séreignardeild.....	2.968.038	3.405.535
Tilgreind séreignardeild.....	182.222	173.810

12. Skipting fjárfestingar eftir gjaldmiðlum

Í lok árs 2022

	Í íslenskum krónum	Í erlendum gjaldmiðlum	Samtals
Eignarhlutir í félögum og sjóðum.....	68.040.131	131.288.501	199.328.632
Skuldabréf.....	139.520.468	6.548	139.527.017
Bundnar bankainnstæður.....	265.292	0	265.292
	<u>207.825.892</u>	<u>131.295.049</u>	<u>339.120.941</u>

Hlutfallsleg skipting	61%	39%	100%
-----------------------------	-----	-----	------

Skipting fjárfestingar eftir erlendum gjaldmiðlum:

	Eignarhlutir í félögum og sjóðum	Skuldabréf	Hlutfall
EUR.....	18.404.516	6.125	14,0%
USD	112.313.749	0	85,5%
GBP.....	76	423	0,0%
SEK.....	570.160	0	0,4%
	<u>131.288.501</u>	<u>6.548</u>	<u>100%</u>

Skýringar

12. Skipting fjárfestingar eftir gjaldmiðlum (framhald)

Í lok árs 2021	Í íslenskum krónum	Í erlendum gjaldmiðlum	Samtals
Eignarhlutir í félögum og sjóðum.....	74.394.532	133.902.805	208.297.337
Skuldabréf.....	141.767.416	11.770	141.779.186
Bundnar bankainnstæður.....	310.968	0	310.968
	216.497.316	133.914.575	350.411.891
Hlutfallsleg skipting	62%	38%	100%
Skipting fjárfestingar eftir erlendum gjaldmiðlum:			
	Eignarhlutir í félögum og sjóðum	Skuldabréf	Hlutfall
EUR.....	19.154.583	11.345	14,3%
USD	114.011.647	0	85,1%
GBP.....	77	425	0,0%
SEK.....	736.498	0	0,5%
	133.902.805	11.770	100%

13. Varanlegir rekstrarfjármunir

	Fasteignir og lóðir	Innréttigar, áhöld og tæki	Samtals
Kostnaðarverð			
Staða í ársbyrjun	313.973	13.484	327.457
Staða í árslok	313.973	13.484	327.457
Afskriftir			
Staða í ársbyrjun	47.666	5.903	53.569
Afskrift ársins	6.279	2.446	8.726
Staða í árslok	53.946	8.349	62.295
Bókfært verð			
Bókfært verð í ársbyrjun	266.307	7.582	273.888
Bókfært verð í árslok	260.027	5.136	265.163
Afskriftarhlutföll	2%	20%	
	Fasteignamat	Vátryggingamat	
Strandgata 3, Akureyri	241.150	516.103	

Skýringar

14. Yfirlit um tryggingafræðilega stöðu

Tryggingafræðilegt mat á lífeyrisskuldbindingum tryggingardeildar:

Samkvæmt niðurstöðu tryggingafræðilegar athugunar á stöðu samtryggingardeilda í árslok 2022 miðað við 3,5% árvexti eru áfallnar skuldbindingar umfram eignir 7.416 milljón eða 2,2% af eignum. Heildarskuldbindingar umfram eignir eru 31.424 milljónir og tryggingafræðileg staða því neikvæð um 5,1%. Vísað er í áritun tryggingastærðfræðings varðandi frekari forsendur við matið.

Eignir	31.12.2022	31.12.2021
Endurmetin eign til tryggingafræðilegs uppgjörs í árslok.....	587.835.744	552.513.948
Endurmetin eign til tryggingafræðilegs uppgjörs í ársþyrjun.....	552.513.948	449.430.543
Hækkun/lækkun endurmetinnar eignar á árinu.....	35.321.796	103.083.405
Skuldbindingar		
Skuldbindingar í árslok.....	619.260.082	580.038.111
Skuldbindingar í ársþyrjun.....	580.038.111	442.998.413
Hækkun/lækkun skuldbindinga á árinu.....	39.221.971	137.039.698
Breyting á tryggingafræðilegri stöðu á árinu.....	(3.900.175)	(33.956.294)

Yfirlit um breytingar á áföllnum lífeyrisskuldbindingum tryggingardeilda árið 2022

Áfallnar lífeyrisskuldbindingar í ársþyrjun.....	328.755.039	256.781.419
Hækkun lífeyrisskuldbindinga vegna vaxta og verðbóta.....	3.636.870	38.854.105
Hækkun áunninna réttinda vegna iðgjalda ársins.....	17.026.742	13.102.439
Lækkun vegna greidds lífeyris á árinu.....	(9.088.354)	(7.912.919)
Hækkun vegna nýrra tafla um lífslíkur.....	0	27.194.000
Hækkun/lækkun vegna annarra breytinga.....	(654.433)	735.996
Áfallnar lífeyrisskuldbindingar í árslok	339.675.863	328.755.039

15. Skuldbindingar utan efnahags

Sjóðurinn hefur skuldbundið sig til þátttöku í erlendum og innlendum framtakssjóðum. Greiðslur vegna skuldbindinganna geta að hámarki numið 18,1 milljarði króna. Skiptist það þannig að um 3,3 milljaðar eru loforð í innlendum framtakssjóðum og rúmir 14,9 milljaðar til erlendra framtakssjóða. Á móti koma endurgreiðslur frá sjóðunum þegar fjárfestingarnar eru seldar aftur.

Skýringar

16. Áhættuþættir í starfsemi og áhættustýring

16.1 Áhættustefna, skipulag og markmið áhættustýringar

Í daglegri starfsemi sinni sem lífeyrissjóður stendur sjóðurinn frammi fyrir ýmsum tegundum áhættu. Stjórnendur sjóðsins bera ábyrgð á að gera sér grein fyrir þeim áhættum sem fylgja starfseminni og að fullnægjandi áhættustýring sé ávallt til staðar. Til að mæta þessari kröfu hefur sjóðurinn mótað sérstaka áhættustefnu og áhættustýringarstefnu, þar sem áhætta er skilgreind, helstu áhættupáttum lýst og gerð grein fyrir skipulagi og framkvæmd áhættustýringar. Stjórn sjóðsins ber ábyrgð á því að móta og samþykka áhættustefnu og sjá til þess að virk áhættustýring sé til staðar hjá sjóðnum, sem tekur til allrar starfsemi hans. Áhættustýring skal innihalda skilvirkja ferla og vinnulag. Hún þarf einnig að tryggja að framkvæmda- og áhættustýrjóri fylgist með því að þessir ferlar séu fullnægjandi og verklag sé skilvirk. Hluti af áhættustefnu er áhættuáætlun sem sett er upp í fjárfestingarstefnu sjóðsins, þar er áhættupol sjóðsins metið og töluleg markmið sett um áhætta og hvernig takmörk um áhætta eru nýtt í einstökum flokkum eigna. Í áhættustýringarstefnu er hins vegar fjallað um hvernig áhætta er metin og hvernig fylgst er með að áhætuviðmið séu haldin og hvernig eftirliti er háttáð. Lagt er mat á mikilvægi áhættuflokkra, eftirlitsaðgerðir eru skilgreindar og sett fram dagskrá áhættustýringar, þar sem eftirlitsaðgerðir eru tímasetter, hver ber ábyrgð og hvaða skýrslum skuli skilað. Í lögum er lögð sú skylda að lífeyrissjóði að framkvæma eigið áhættumat en samkvæmt reglugerð um eftirlitskerfi með áhætta lífeyrissjóða er tilgreint að matið skuli framkvæmt a.m.k. árlega. Stjórn, framkvæmdarstjóri og áhættustýrjóri eiga að taka virkan þátt í gerð eigin áhættumats en framkvæmd þess er í höndum tveggja síðast nefndu. Stjórn er skilað reglulegum skýrslum um framkvæmd áhættustýringar, auch skýrsla um hlítingu við lög, reglur og stefnu sjóðsins. Fjárfestingum og raunar allri starfsemi fylgir áhætta. Til að ná markmiðum sínum þarf sjóðurinn að taka áhætta. Áhættustýring felst í því að stýra áhætta þannig að hún verði innan þeirra marka sem starfseminni hefur verði sett.

16.2 Helstu flokkar áhætta í starfsemi sjóðsins

Lífeyristryggingaráhætta:

Með lífeyristryggingaráhætta er átt við hættuna á því að skuldbindingar sjóðsins vaxi umfram eignir og að skerða þurfi réttindi sjóðfélaga. Helstu áhættuþættir í þessum flokki eru: skerðingaráhætta og lýðfræðileg áhætta, en einnig má nefna áhættur eins og iðgjaldáhætta og lausafjáráhætta. Skerðingaráhætta er hættan á því að skerða þurfi lífeyrirsréttindi sjóðfélaga. Lýðfræðileg áhætta er hættan á að lýðfræðilegar forsendur sem notaðar eru við mat á lífeyriskoðum sjóðsins breytist á þann veg að lífeyrir reynist lakari en áætlanir gera ráð fyrir. Fylgst er með tryggingafræðilegri stöðu sjóðsins með mánaðarlegum könnunum og árlega framkvæmir tryggingastaerðfræðingur sjóðsins tryggingafræðilegt athugun á stöðu hans. Leidti tryggingafræðileg athugun í ljós að meira en 10% munur er á milli eignarlíða og lífeyrisskuldbindinga er lífeyrissjóðnum skylt að gera nauðsynlegar breytingar á samþykktum sjóðsins til að jafna þann mun. Sama gildir ef munur samkvæmt tryggingafræðilegum athugunum á milli eignarlíða og lífeyrisskuldbindinga hefur haldist meiri en 5% samfellt í fimm ár. Þar sem að réttindi í sjóðnum breytast í samræmi við ávöxtun á eignum hans tryggi réttindakerfið ákvæðna aðlögun eigna og skuldbindinga, sem dregur úr þessari áhætta. Á móti kemur að ávöxtun á eignum sjóðsins hefur been áhrifá kaupmátt lífeyrirsréttinda. Lausafjáráhætta er fólgini í hættunni á að sjóðurinn eigi ekki laust fé til að standa straum af lífeyrisgreiðslum og rekstri. Hluti af lausafjáráhætta er seljanleika áhætta eigna, þ.e. hversu auðvelt er að breyta eignum í laust fé. Til að mæta lausafjáráhætta hefur sjóðurinn sett sér það markmið að eiga á hverjum tíma laust fé til að mæta a.m.k. 2 mánaða útgjöldum vegna lífeyris og rekstrar.

Mótaðilaáhætta:

Mótaðilaáhætta er hættan á að mótaðilar eða milliliðir í viðskiptum, t.d. útgefendur skuldbréfa, sjóðfélagar, fyrirtæki og uppgjörsaðilar, standi ekki í skilum (t.d. vegna gjaldbrots) eða að hæfni þeirra til greiðslu versni verulega, bæði vegna útlána og kaupa á fjármálagerningum á markaði. Samþjöppunar- og landsáhætta fellur undir mótaðilaáhætta, enda felur hún í sér hættuna á að margir mótaðilar lenti samtímis í vanefndum. Mótaðilaáhætta er metin bæði áður en viðskipti eiga sér stað og síðan í eftirfylgni með vörslu, endurgreiðslu og uppgjöri á fjármálagerningum. Mótaðilaáhætta þ.m.t. útlánaáhætta er stýrt með áreiðanleikakönnunum og lánsþefismati á mótaðilum, mörkum sem sett eru um kröfur á einstaka aðila eða skylda aðila í eignasafni sjóðsins, reglubundinni skýrslugjöf frá mótaðilum og mati á fjárhagstyrk þeirra, eftirfylgni með skilum og innheimtuaðgerðum, auch reglna um áhættuflokkun viðskiptamanna og varúðarniðurfærslur. Gerð er grein fyrir þróun mótaðilaáhætta í reglubundinni skýrslugjöf til stjórnar.

Fjárhagsleg áhætta:

Með fjárhagslegri áhætta er átt við hættuna á því að fjárhagslegar eignir sjóðsins rýrni í verði og að tekjur af þeim verði lakari en væntingar stóðu til. Sjóðurinn er fyrst og fremst markaðsfjárfestir og eignir hans og áhætta er háð sveiflum á fjármálamörkuðum. Fjárhagsleg áhætta markast af þeim eignaflokkum sem sjóðurinn fjárfestir í og hvernig eignasafn hans er saman sett.

Fjárhagsleg áhætta (markaðsáhætta) lýtur fyrst og fremst að fjárhagslegum atríðum í starfsemi sjóðsins, þ.e. hætta á fjárhagslegu tapi vegna breytinga á markaðsviði liða innan og utan efnahagsreiknings, þar að meðal vegna breytinga á vöxtum, uppgreiðslu- og endurfjárfestingaráhætta, gengi gjaldmiðla, verðbólgu og breytinga á virði fjáreigna. Þessi áhætta getur leitt til neikvæðra áhrifa á rekstur og/eða efnahag, bæði vegna aðgerða eða atburða innan sjóðsins eða utan hans. Neikvæð áhrif á rekstur og efnahag geta dregið úr möguleikum lífeyrissjóðsins til að framfylgja stefnu og ná markmiðum sínum. Fjárhagslegri áhætta er fyrst og fremst stýrt með því að fjárfesta í mismunandi flokkum eigna, sem hegða sér misjafnlega við mismunandi markaðsaðstæður, og dreifa þannig áhætta. Í fjárfestingastefnu sjóðsins og stefnum einstakra undir safna eru fjölmög ákvæði sem sett eru í þeim tilgangi að stýra áhætta. Þar eru sett markmið um eignasamsetningu, ákvæðaðar viðmiðunarvisítölur sem tekið er mið af við stýringu eigna og vikmörk sett um frávik frá viðmiði. Sett er fram sérstök áhættuáætlun, þar sem tilgreind eru markmið áhætta mæld sem staðalfrávik ávöxtunar og hvernig það er útfært niður á einstaka eignaflokkka, markmið um áhættulækkun sem áhættudreifing að skila, markmið um árangurshlutfall, hermiskekju, vágildi (VaR) og fleiri áhættumælikvarða. Mælingar á markaðsáhætta eru gerðar með reglulegu millibili og skilar áhættustýrjóri mánaðarlegum skýrslum til stjórnar um það efní og ítarlegri skýrslum ársfjórðungslega. Brugðist er við með breytingum á eignasamsetningu þróist þessir mælikvarðar á þann veg að hætta sé á að áhætta fari út fyrir markmiðsáhætta sjóðsins.

Skýringar

16. Áhættuþættir í starfsemi og áhættustýring (framhald)

Vaxta- og endurfjárfestingarárhætta

Hættan á að breytingar á vöxtum og lögum vaxtaferils leiði til lækkunar á virði skuldabréfa (sjá einnig verðbreytingarárhætta). Ef vextir hækka lækkar markaðsvirði skuldabréfaveignar hans. Ef skuldabréf eru ekki metin á markaðsvirði getur sjóðurinn þurft að innleysa gengistap við sölu á skuldabréfum sem keypt voru á lægri vöxtum. Ef vextir lækka getur það leitt til lægri kaupkröfu nýrra skuldabréfa þegar núverandi skuldabréf eru á gjalddaga (endurfjárfestingarárhætta) eða eru greidd upp.

Samtryggingadeild	Meðilliftími			
	2022	2021	31.12.2022	31.12.2021
Skuldabréf á föstum vöxtum.....	7,2	7,7	116.810.605	119.246.948
Skuldabréf á breytilegum vöxtum.....	9,7	10,2	19.566.151	18.952.372
Samtals	7,6	8	136.376.756	138.199.320

Uppgreiðsluáhætta

Sam skuldabréf eru með uppgreiðsluheimild, sem felur í sér uppgreiðsluáhætta fyrir sjóðinn. Hættan er sú að skuldabréf verði greidd upp fyrir lokagjalldaga og að lífeyrissjóðurinn fái ekki þá ávöxtun sem gert var ráð fyrir við kaup bréfanna. Uppgreiðsluáhætta er nátengd vaxtaáhætta, þ.e. ef vextir lækka, eykst hættan á uppgreiðslu bréfa með slíka heimild. Samkvæmt reglum sem Félag íslenskra tryggingastærðfræðinga (FÍT) hefur gefið út er uppgreiðsluáhætta skilgreind sem líkur er að uppgreiðslur vaxi eftir því sem munur á vöxtum skuldabréfa og markaðsvöxtum er meiri. Þegar verðmæti uppgreiðsluhæfра skuldabréfa með föstum vöxtum er metið í tryggingafræðilegri úttekt skal samkvæmt 20. gr. reglugerðar nr. 391/1998 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða „taka tillit til þess til lækkunar mats í samræmi við reglur gefnar út af Félagi íslenskra tryggingastærðfræðinga“.

	2022	2021
Fullu innleysanlegt.....	15.989.890	18.705.898
Fullu innleysanlegt - með skilyrðum.....	19.084.040	18.100.718
Breytilegir vextir.....	386.573	368.028
Fastir vextir.....	18.697.467	17.732.690
Önnleysanlegt.....	101.302.825	101.392.704

Verðbreytingaráhætta

Stærsta áhættan við fjárfestingar í markaðsverðbréfum eru breytingar á markaðsvirði bréfanna vegna hagprúnar og breytinga á viðhorfi markaðsaðila. Hætta er að lækkun markaðsvirðis verðbréfa með breytilegar tekjur, svo sem hlutabréfa og hlutdeildarskírteina verðbréfasjóða. Sama hætta er einnig fyrir hendi vegna verðbréfa með fastar tekjur, vegna almennra vaxtahækkana, breytinga á lögum vaxtakúrfu eða vaxtaá lagi. Notaðir eru ýmsir mælikvarðar til að mæla markaðsáhætta s.s. Var (e. Value at Risk, ísl. vágildi), flökt (staðalfrávik), beta, auk ýmissa hlutfalla sem geta bæði gefið til kynna breytingar á markaðinum í heild eða á einstökum eignaflokkum og eignum.

Gjaldmiðlaáhætta

Hættan á að breytingar á gengi gjaldmiðla gagnvart íslensku krónunni rýri verðmæti eigna sjóðsins mælt í sömu mynt, en allar skuldbindingar sjóðsins eru í íslenskum krónum. Samkvæmt 6. mgr. 36. gr. laga nr. 129/1997 skal lífeyrissjóður takmarka áhættu í erlendum gjaldmiðlum í heild við 50% af hreinni eign sjóðsins.

	2022	2021
Eignir í erlendri mynt.....	38,0%	38,8%

Ósamræmisáhætta

Hættan á ósamræmi í breytingum á markaðsverði eigna annars vegar og breytingum skuldbindinga hins vegar bæði vegna mismunandi liftíma og fjárvætis. Dæmi um áhættuþátt af þessu tagi er verðtrygging. Lifeyrisréttindi eru að fullu verðtryggðar skuldbindingar, en eignasafn er aðeins verðtryggt að hluta.

Verðbólguáhætta

Hættan á að verðbólga valdi hækkun á lífeyrisskuldbindingum umfram ávöxtun óverðtryggðra eigna. Verðbólguáhætta, er ásamt vaxtaáhættu stærsta fjárhagslega áhættan í rekstri lífeyrissjóða. Verðbólguáhætta er hægt að stýra með hlutfalli verðtryggðra eigna af heildarsafni sjóðsins og fjárfestingu í eignum sem hafa fylgni við verðbólgu (eru góð verðbólguvörn). Verðbólguáhætta má einnig verja með afleiðum.

	2022	2021
Verðtryggingarhlutfall.....	35,4%	33,1%

Áhættu vegna skuldbindinga utan efnahags

Hættan á að atriði sem ekki eru hluti af eiginlegum efnahagsreikningi hafi neikvæð áhrif á stöðu sjóðsins. Sjóðurinn á ekki eignir sem eru utan efnahags, hins vegar eru lífeyrisskuldbindingar sjóðsins, sem er stærstur hluti skuldbindinga hans, utan efnahags í hefðbundnu uppgjöri. Þessar skuldbindingar eru metnar í tryggingafræðilegum uppgjörum, sem gerð eru í tengslum við ársuppgjör sjóðsins. Einnig eru gerð sérstök álagspróf til að leggja mat á mögulega þróun í þessu efini.

Skýringar

16. Áhættuþættir í starfsemi og áhættustýring (framhald)

Rekstraráhættir:

Rekstraráhættir lítur fyrst og fremst að starfsemi lífeyrissjóðsins. Starfsemin skal lúta þeim reglum sem um hann eru settar í lögum, reglugerðum, eigin samþykktum og reglum sjóðsins. Stefnt skal að sem mestri hagkvæmni í rekstri þannig að sem mestar líkur séu á að sjóðurinn nái markmiðum sínum. Sjóðnum skal stjórnað með heiðarleika, ráðvendni og með góða starfshætti að leiðarljósí. Rekstrar- og umhverfisáhættir er að jafnaði skilgreind sem hættan á tjóni sem rekja má til ófullnægjandi eða ónothæftra innri verkferla, starfsmanna, sviksemi, orðspors, upplýsingakerfa eða til ytri atburða. Til að stýra rekstraráhættu hefur sjóðurinn sett sér margvíslagar reglur sem gilda um starfsssemi hans, þ.m.t. starfsreglur stjórnar, siðareglur, verklagsreglur um verðbréfaviðskipti, reglur um upplýsingagjöf til stjórnar, reglur um heimildir þ.m.t. ítarlegar reglur um heimildir til fjárfestinga. Í skipulagi eru sett skýr starfs- og ábyrgðarsvið, aðgreiningar starfa er afmörkuð með ítarlegum starfslýsingum og verkferlum. Reglubundin fundahöld eru með starfsmönnum, þ.m.t. starfsmannasamtöl, sjóðurinn hefur sérstaka starfsdaga þar sem farið er yfir öll svíð starfseminnar og boðið upp á þjálfun og námskeiðahald. Sjóðurinn leggur áherslu á góðan og jákvæðan starfsanda, að sjóðurinn sé eftirsóknarverður vinnustaður, boðleiðir séu stuttar og að strax sé brugðist við vandamálum sem lúta að starfsmönnum og velferð þeirra. Beitt er virku innra eftirliti og gerðar eru margháttar kannanir á öllum helstu þáttum í starfsemi sjóðsins og er niðurstöðum slíkra kannana skilað til endurskoðunarnefndar og stjórnar sjóðsins.

16.3 Næmnigreining áhættuþáttar:

Í töflunni fyrir neðan er reynt að meta hver áhrif möguleg áföll geta haft á efnahag og afkomu sjóðsins. Kannaðir eru níu þættir sem gætu raungerst og áhrif þeirra á hlutfall heildarskuldbindingu sjóðsins. Þetta er sett fram með hliðsjón við sambærilegar breytingar frá fyrra ári. Um er að ræða „hvað ef“ aðferðarfræði, þar sem ekki er tekið til lit innbyrðis fylgni milli áhættuþáttar. Vakin er athygli á því að þetta er breyting frá númerandi stöðu.

Staða í árslok 2022 m.v. álagsforsendur:

	2022	2021
Núvirðisvextir lækka um 0,5%	-9,7%	-9,4%
Líftöflur hliðrast um 2 ár	-3,8%	-3,9%
Öorkulíkur auknar um 10%	-1,0%	-0,9%
VNV hækkan ársins aukin um 0,5%	-0,2%	-0,2%
GBT lækkar um 10%	-2,2%	-2,3%
Fasteignaverðtryggð skuldabréf lækkar um 10%	-1,1%	-1,1%
Innlend /erlend markaðsskuldbréf lækkar um 10%	-2,1%	-2,3%
Erlend hlutabréf lækkar um 10%	-1,5%	-1,6%
Innlend hlutabréf lækkar um 10%	-1,0%	-1,2%

17. Önnur mál

Dómsmál

Stapi er beinn aðili að einu dómsmáli sem gæti haft um 150 milljóna króna neikvæð áhrif á fjárhagsstöðu sjóðsins ef það tapast. Málið snýst um túlkun sjóðsins á hugtakinu tekjur við ákvörðun örorkulífeyrir. Sjóðfélaginn sem höfðaði málid telur túlkun sjóðsins ekki lögmaða þar sem hún sé of rúm. Rekstur málins fyrir dómstólum hefur dregist verulega, einkum vegna ómerkingar upphaflegs dóms og endurflutnings. Þegar málið fór fyrst fyrir héraðsdóm vann Stapi málið en sa dómur féll í febrúar 2020. Landréttur ómerkti hins vegar þann dóm og vísaði málina aftur heim í hérað til meðferðar á ný. Málið var flutt á ný fyrir héraðsdómi og dómur kveðinn upp þann 11. maí 2022 þar sem niðurstaðan varð Stapa í óhag. Eftir að hafa rýnt forsendor dómsins var ákveðið að sækja um áfrýjunarleyfi til Landsréttar og var það leyfi veitt. Miðað við númerandi gang málá í störfum Landsréttar má gera ráð fyrir að dómur verði kveðinn upp einhvern tíma á haustdögum 2023.

Málefni ÍL-sjóðs

Í október sl. kynnti fjármálaráðherra niðurstöður skýrslu um stöðu ÍL-sjóðs (hét áður íbúðalánaþjóður) og næstu skref sem fyrirhugað er að ráðast í. Skuldabréf voru gefin út af íbúðalánaþjóði frá árinu 2004, með ríkisábyrgð, sem bera 3,75% verðtryggða vexti og eru án uppgreiðsluheimilda (sk. íbúðabréf). Frá því tímamarki sem íbúðabréfin voru gefin út hefur vaxtastig á Íslandi lækkað og markaðsvirði skuldabréfanna þar með hækkað. Einn af valkostum sem fjármálaráðherra hefur nú lagt fram er að setja afturvirk lög um slit ÍL-sjóðs og framkalla þannig greiðsluþrot ÍL-sjóðs.

Daginn eftir umrædda kynningu fjármálaráðherra voru íbúðabréf sett á athugunarlista í Kauphöll Íslands vegna óvissu um útgefandann og verðmyndun bréfanna. Í framhaldinu hafa svo átt sér stað viðskipti með bréfin sem hafa leitt til þess að markaðsvirði þeirra hefur lækkað umtalsvert. Íbúðabréf með lokagjalddaga 2044 lækkuðu í verði um 16%, íbúðabréf með lokagjalddaga 2034 lækkuðu um rúmlega 8% og íbúðabréf með lokagjalddaga 2024 um rúmlega 1%.

Heildarfjárhæð íbúðarbréfa í eignasafni Stapa nam um 32 ma. kr. þann þegar fjármálaráðherra kynnti hugmyndir sínar. Í framhaldi af umræddum kynningarfundum fjármálaráðherra lækkaði virði bréfanna um 4,4 ma. kr. (13,6%). Áhrif lækkunar bréfanna á ávöxtun tryggingadeilda Stapa voru neikvæð sem nemur um 1,3% af heildareignum. Neikvæð áhrif á séreignarsöfn voru 2,0% í Varfærna safni, 1,8% í Áræðna safni og 0,7% í tilgreindri séreign.

Stapi á aðild að sameiginlegum vettvangi lífeyrissjóða vegna málsins. Sjóðurinn hefur sjálfur og á sameiginlegum vettvangi lífeyrissjóða aflað lögfræðialita sem staðfesta að fyrirhugaðar aðgerðir fjármálaráðherra andstæðar eignarréttarákvæði stjórnarskrár og mannréttindasáttmála Evrópu. Í því ljósi eru forsendor lífeyrissjóða fyrir viðræðum við fjármálaráðherra að uppgjör skuldabréfa ÍL-sjóðs miði við fullar efndir skv. skilmálum þeirra. Samtölvið sérskipaðan milligöngumann fjármálaráðherra á þeim nótum vegna málsins hafa ekki skilað árangri. Komi til þess að Alþingi samþykki afturvirk lög líkt og fjármálaráðherra hefur boðað gerir sjóðurinn ráð fyrir að sækja bætur fyrir tjón sem slík lagasetning kann að valda.

Skýringar

Kennitölur

	2022	2021	2020	2019	2018
Tryggingadeild					
Hrein eign umfram heildarskuldbindingar	-5,07%	-4,75%	1,45%	-0,39%	-1,79%
Hrein eign umfram áfallnar skuldbindingar	-2,15%	-1,12%	1,08%	-0,07%	-0,18%
Hrein raunávöxtun *).	-12,55%	12,77%	9,15%	9,98%	1,46%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar sl. 5 ár *).	3,73%	7,64%	5,05%	5,06%	4,13%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar s.l. 10 ár *).	3,86%	5,68%	4,53%	4,14%	2,73%
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga:					
Skráðir eignarhlutir í félögum og sjóðum	40,8%	43,6%	42,1%	37,9%	35,4%
Skráð skuldabréf	35,6%	35,6%	39,6%	45,1%	49,3%
Óskráðir eignarhlutir í félögum og sjóðum	18,0%	15,8%	12,5%	11,1%	10,5%
Óskráð skuldabréf	5,5%	4,9%	5,7%	6,3%	4,4%
Bundnar bankainnstæður	0,1%	0,1%	0,2%	0,3%	0,4%
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga eftir gjaldmiðlum:					
Eignir í íslenskum krónum	62%	62%	65%	68%	71%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum	38%	38%	35%	32%	29%
Fjöldi virkra sjóðfélaga	15.686	14.970	14.654	15.200	15.086
Fjöldi sjóðfélaga í árslok	95.639	93.487	92.054	91.086	89.433
Fjöldi lífeyrisþega	12.003	11.588	10.966	10.261	9.620
Hlutfallsleg skipting lífeyris:					
Eftirlaun	73,2%	72,1%	71,3%	70,8%	70,6%
Örorkulífeyrir	22,8%	23,8%	24,3%	24,4%	24,4%
Makalífeyrir	3,3%	3,6%	3,7%	4,0%	4,3%
Barnalífeyrir	0,6%	0,6%	0,7%	0,7%	0,7%
Stöðugildi	20,3	20,0	19,3	18,5	18,3
Iðgjöld alls (á föstu verðlagi)	16.402.584	15.655.554	14.963.686	15.146.240	14.411.354
Lífeyrir alls (á föstu verðlagi)	9.193.949	8.749.982	8.279.910	7.700.055	7.009.512
Hreinar fjárfestingartekjur alls (á föstu verðlagi) *)	-14.233.271	59.551.267	38.315.534	33.832.445	12.249.043
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður (á föstu verðlagi)	506.363	508.428	493.343	471.964	522.438
Hækkun á hreinni eign (á föstu verðlagi)	-7.531.000	65.948.411	44.505.966	40.806.665	19.128.446
Lífeyrisþýði	56,1%	55,9%	55,3%	50,8%	48,6%
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður (alls) í % af iðgjöldum	3,1%	3,2%	3,3%	3,1%	3,6%
Hreinar fjárfestingartekjur í % af meðalstöðu eigna *)	-3,9%	17,4%	13,4%	13,3%	5,2%
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður í % af meðalstöðu eigna	0,14%	0,15%	0,17%	0,18%	0,22%

*) Hrein raunávöxtun er reiknuð af hreinum fjárfestingatekjum að frádegnum rekstrarkostnaði og öðrum gjöldum. Í útreikningum á hreinum fjárfestingatekjum sem hlutfalli af meðalstöðu eigna hafa önnur gjöld verið dregin frá fjárfestingatekjum. Fast verðlag miðast við breytingar á vísitölu neysluverðs til verðtryggingar.

Skýringar

Kennitölur

	2022	2021	2020	2019	2018
Séreignardeild - Varfærna safnið					
Hrein raunávöxtun - Varfærna safnið.....	-16,03%	9,40%	8,08%	11,27%	-0,19%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar sl. 5 ár - Varfærna safnið.....	1,97%	6,87%	5,24%	5,20%	3,93%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar s.l. 10 ár - Varfærna safnið.....	3,40%	5,65%	5,16%	5,71%	5,68%
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga:					
Skráðir eignarhlutir í félögum og sjóðum	49,8%	46,4%	47,7%	38,1%	45,0%
Skráð skuldabréf	50,2%	53,6%	52,3%	61,9%	55,0%
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga eftir gjaldmiðlum:					
Eignir í íslenskum krónum	69,4%	77,9%	78,9%	83,1%	84,2%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum	30,7%	22,1%	21,1%	16,9%	15,8%
Fjöldi virkra sjóðfélaga	215	219	163	206	191
Fjöldi sjóðfélaga í árslok	4.301	4.279	4.324	4.312	4.339
Fjöldi lífeyrisþega	123	161	138	161	200
Hlutfallsleg skipting lífeyris:					
Eftirlaun	100%	100%	100,0%	100%	99%
Örorkulífeyrir	0,0%	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%
Makalífeyrir	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	1,3%
Iðgjöld alls (á föstu verðlagi)	125.550	492.450	113.311	114.177	116.630
Lífeyrir alls (á föstu verðlagi)	122.201	121.097	99.611	73.283	117.073
Hreinar fjárfestingartekjur alls (á föstu verðlagi) *)	-183.735	335.145	230.097	243.143	57.702
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður (á föstu verðlagi)	11.699	11.748	9.676	8.949	8.274
Hækkun (lækkun) á hreinni eign (á föstu verðlagi)	-192.086	694.750	234.121	275.091	48.985
Lífeyrisþyrði	97,3%	24,6%	87,9%	64,2%	100,4%
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður (alls) í % af iðgjöldum	9,3%	2,4%	8,5%	7,8%	7,1%
Hreinar fjárfestingartekjur í % af meðalstöðu eigna	-7,5%	14,1%	11,6%	13,6%	3,5%
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður í % af meðalstöðu eigna	0,48%	0,50%	0,49%	0,50%	0,50%

Skýringar

Kennitölur

	2022	2021	2020	2019	2018
Séreignardeild - Áræðna safnið					
Hrein raunávöxtun - Áræðna safnið.....	-17,48%	13,30%	10,52%	14,93%	-0,72%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar sl. 5 ár - Áræðna safnið.....	3,35%	8,52%	5,80%	5,33%	3,81%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar s.l. 10 ár - Áræðna safnið.....	4,07%	6,72%	5,37%	5,32%	5,00%
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga:					
Skráðir eignarhlutir í félögum og sjóðum	62,9%	61,5%	62,5%	43,0%	59,2%
Skráð skuldabréf	37,1%	38,5%	37,5%	57,0%	40,8%
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga eftir gjaldmiðlum:					
Eignir í íslenskum krónum	61,1%	65,1%	68,8%	75,0%	76,7%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum	38,9%	34,9%	31,2%	25,0%	23,3%
Fjöldi virkra sjóðfélaga	601	555	371	373	352
Fjöldi sjóðfélaga í árslok	11.232	11.090	11.053	10.958	10.926
Fjöldi lífeyrisþega	151	258	227	169	164
Hlutfallsleg skipting lífeyris:					
Eftirlaun	97,7%	98,2%	98,8%	98,0%	94,9%
Örorkulífeyrir	2,4%	1,8%	1,2%	2,0%	2,4%
Makalífeyrir	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	2,7%
Iðgjöld alls (á föstu verðlagi)	161.126	46.925	62.448	152.531	68.672
Lífeyrir alls (á föstu verðlagi)	107.603	179.542	191.294	119.494	127.464
Hreinar fjárfestingartekjur alls (á föstu verðlagi) *)	-523.400	1.039.610	745.808	816.652	133.379
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður (á föstu verðlagi)	26.646	28.838	25.658	24.428	22.311
Hækkun á hreinni eign (á föstu verðlagi)	-496.522	878.155	591.304	825.275	52.276
Lífeyrisbyrði	66,8%	382,6%	306,3%	78,3%	185,6%
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður (alls) í % af iðgjöldum	16,5%	61,5%	41,1%	16,0%	32,5%
Hreinar fjárfestingartekjur í % af meðalstöðu eigna	-9,1%	17,5%	13,8%	16,8%	2,9%
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður í % af meðalstöðu eigna	0,47%	0,49%	0,47%	0,50%	0,49%

Skýringar

Kennitölur

	2022	2021	2020	2019	2018
Séreignardeild - Innlánasafnið					
Hrein raunávöxtun - Innlána safnið.....	-6,67%	-4,81%	-3,41%	0,20%	-0,35%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar sl. 5 ár - Innlána safnið.....	-3,04%	-1,22%	0,26%	1,50%	2,03%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar s.l. 10 ár - Innlána safnið.....	-0,23%	0,71%	1,50%	2,46%	3,34%
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga:					
Skráðir eignarhlutir í félögum og sjóðum	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Skráð skuldabréf	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Bundnar bankainnstæður	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga eftir gjaldmiðlum:					
Eignir í íslenskum krónum	100%	100%	100%	100%	100%
Fjöldi virkra sjóðfélaga	48	47	249	247	257
Fjöldi sjóðfélaga í árslok	127	118	357	383	327
Fjöldi lífeyrisþega	7	11	21	11	11
Hlutfallsleg skipting lífeyris:					
Eftirlaun	100%	100%	100%	100%	100%
Iðgjöld alls (á föstu verðlagi)	9.259	-233.213	96.052	-763	95.987
Lifeyrir alls (á föstu verðlagi)	14.011	10.809	25.487	14.015	109.872
Hreinar fjárfestingartekjur alls (á föstu verðlagi) *)	6.393	782	3.077	13.874	15.151
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður (á föstu verðlagi)	385	620	2.750	2.467	2.592
Hækkun (lækkun) á hreinni eign (á föstu verðlagi)	1.256	-243.860	70.893	-3.371	-1.326
Lífeyrisbyrði	151,3%	-4,6%	26,5%	-1836,8%	114,5%
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður (alls) í % af iðgjöldum	4,2%	-0,3%	2,9%	-323,3%	2,7%
Hreinar fjárfestingartekjur í % af meðalstöðu eigna	2,3%	0,2%	0,6%	2,7%	2,8%
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður í % af meðalstöðu eigna	0,14%	0,14%	0,51%	0,48%	0,48%

Skýringar

Kennitölur

	2022	2021	2020	2019	2018
Tilgreind séreignardeild: Varfærna safnið					
Hrein raunávöxtun - Varfærna safnið.....	-15,5%	7,5%	8,6%	4,9%	-4,4%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar sl. 5 ár - Varfærna safnið.....	-0,2%	3,1%	0,0%	0,0%	0,0%
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga:					
Skráðir eignarhlutir í félögum og sjóðum	63,6%	60,3%	40,2%	34%	45%
Skráð skuldbréf	36,4%	39,7%	59,8%	66,1%	54,8%
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga eftir gjaldmiðlum:					
Eignir í íslenskum krónum	74,5%	81,7%	95,1%	82%	96%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum	25,5%	18,3%	5,0%	18,3%	4,1%
Fjöldi virkra sjóðfélaga	394	396	370	378	346
Fjöldi sjóðfélaga í árslok	699	544	494	469	423
Fjöldi lífeyrisþega	42	12	7	4	4
Hlutfallsleg skipting lífeyris:					
Eftirlaun	100%	100%	100%	100%	49,5%
Makalífeyrir	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	50,5%
Iðgjöld alls (á föstu verðlagi)	136.536	122.778	114.577	113.396	86.036
Lífeyrir alls (á föstu verðlagi)	21.151	7.648	1.866	1.427	408
Hreinar fjárfestingartekjur alls (á föstu verðlagi) *)	-37.098	54.592	35.660	12.920	-570
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður (á föstu verðlagi)	2.436	2.049	1.313	730	230
Hækkun (lækkun) á hreinni eign (á föstu verðlagi)	75.851	167.674	147.058	124.159	84.829
Lífeyrisbyrði	15,5%	6,2%	1,6%	1,3%	0,5%
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður (alls) í % af iðgjöldum	1,8%	1,7%	1,1%	0,6%	0,3%
Hreinar fjárfestingartekjur í % af meðalstöðu eigna	-7,0%	12,4%	12,1%	7,8%	-0,9%
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður í % af meðalstöðu eigna	0,48%	0,46%	0,44%	0,44%	0,37%